

SAİT FAİK ABASIYANIK

Türk Edebiyatı / Öykü

Alemdağ'da
Var Bir Yılan

Sait Faik Abasıyanık, 18 Kasım 1906'da Adapazarı'nda doğdu, çocukluk yıllarını Karamürsel ve Adapazarı arasında geçirdi. İlkokula Rehber-i Terakki'de başlayan Sait Faik, ailesinin İstanbul'a taşınmasıyla İstanbul Erkek Lisesi'ne devam etti. Ancak toplu bir disiplin cezası nedeniyle Bursa Erkek Lisesi'ne nakledildi ve 1928 yılında buradan mezun oldu. İlk öyküsü "İpekli Mendil"i Bursa'da, bir edebiyat dersi ödevi olarak yazdı.

1929'da "Uçurtmalar" başlıklı yazısı *Milliyet* gazetesinde yayımlandı. İstanbul Darülfünunu'nda (günümüzde İstanbul Üniversitesi) birkaç yıl edebiyat okuduktan sonra Fransa'ya giderek Grenoble Üniversitesi'nde bir süre eğitim aldı. Ancak akademik disipline pek de uygun olmayan mizacı, onu bambaşka yollara sürükledi. 1934'te İstanbul'a döndü ve öyküleri *Varlık*, *Ağaç*, *Servetifünun-Uyanış*, *Ses*, *Yeni Ses*, *Yaprak*, *Yenilik* gibi dergilerde yayımlanmaya başladı. İlk kitabı *Semaver*, 1936'da yayımlandığında Türk hikâyeciliğine yeni bir soluk getirmişti. Ardından *Sarnıç* (1939) ve *Şahmerdan* (1940) gibi eserleriyle edebiyat dünyasında kendine özgü bir yer edindi.

Babasının 1938'de vefatından sonra, annesiyle birlikte Burgazada'daki köşke yerleşti. Bu küçük ada, onun edebiyatındaki insan ve doğa gözlemlerinin en büyük ilham kaynaklarından biri oldu. İstanbul'un kenar mahallelerinden balıkçılara, esnaftan ada sakinlerine kadar herkes, onun öykülerinde birer kahramana dönüştü.

1940'lı yıllarda siroz hastalığına yakalanan Sait Faik, bu zor süreçte rağmen yazmaktan vazgeçmedi. Öykülerinde İstanbul'un ve insanının renklerini anlatmayı sürdürdü. 1953'te Amerika'daki Mark Twain Derneği'ne onur üyesi seçilerek uluslararası takdir kazandı. Ancak yaşamı, 11 Mayıs 1954'te, henüz 48 yaşındayken sona erdi.

Vasiyetiyle eserlerinin telif haklarını ve malvarlığını Darüşşafaka Cemiyeti'ne bağışladı. Onun anısını yaşatmak amacıyla 1955'ten itibaren "Sait Faik Hikâye Armağanı" düzenlenmeye başlandı. Bu ödül, Türk öykücülüğüne yıllardır değerli isimler kazandırmaya devam ediyor.

DOĞAN KİTAP TARAFINDAN YAYIMLANAN DİĞER KİTAPLARI

Semaver
Lüzumsuz Adam
Son Kuşlar
Bütün Öyküleri

ALEMDAĞ'DA VAR BİR YILAN

Yazan: Sait Faik Abasıyanık

Yayına hazırlayan: Kemal Küçükgedik

Yayın hakları: © 2025 Doğan Yayınları Yayıncılık ve Yapımcılık Ticaret A.Ş.

Bu eserin bütün hakları saklıdır. Yayınevinden yazılı izin alınmadan kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz, hiçbir şekilde kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

1. baskı / Ocak 2025 / ISBN 978-625-6162-89-1

Sertifika no: 44919

Kapak tasarımı ve sayfa uygulama: Gökçen Yanlı

Baskı: Yıkılmazlar Basın Yayın Prom. ve Kağıt San. Tic. Ltd. Şti.

15 Temmuz Mah. Gülbahar Cad. No: 62/B Güneşli - Bağcılar - İSTANBUL

Tel: (212) 515 49 47

Sertifika no: 45464

Doğan Yayınları Yayıncılık ve Yapımcılık Ticaret A.Ş.

19 Mayıs Cad. Golden Plaza No. 3, Kat 10, 34360 Şişli - İSTANBUL

Tel. (212) 373 77 00 / Faks (212) 355 83 16

www.dogankitap.com.tr / editor@dogankitap.com.tr / satis@dogankitap.com.tr

Alemdağ' da Var Bir Yılan

Sait Faik Abasıyanık

DOĞAN KİTAP
ÖRNEKTİR

İçindekiler

Öyle Bir Hikâye	9
Yalnızlığın Yarattığı İnsan	19
Alemdağ' da Var Bir Yılan.....	27
Panco'nun Rüyası.....	31
Melâhat Heykeli	37
Yani Usta	41
İki Kişiyeye Bir Hikâye.....	45
Rıza Milyon-er	53
Sarmaşıklı Ev	61
Eftalikus'un Kahvesi.....	69
Hişt, Hişt!	75
Dülger Balığının Ölümü.....	79
Kafa ve Şişe	83
Çarşıya İnemem	87
Dolapdere.....	95
Bir Hastalık	99
Yılan Uykusu	107

Öyle Bir Hikâye

Sinemadan çıktığım zaman yağmur yine başlamıştı. Ne yapacağım? Küfrettim. Ana avrat küfrettim. Canım bir yürümek istiyordu ki... Şoförün biri:

“Atikali, Atikali!” diye bağırды.

Gider miyim Atikalî'ye gecenin bu saatinde, giderim. Atladım şoförün yanına. Dere tepe düz gittik. Otomobilin buğulu, damlalı camlarında kırmızı, sarı, yeşil, türlü ışıklar görerek, bir renk dalgası içinde Atikalî'ye vardık.

Şişli'de Bomonti durağından yüz adım yürüsem evime varır, iki yorganlı yatağımın çukuruna büzülür, dostum Panco'yu düşünürüm. Şimdilik başka kimsem yok. İstanbul adalarının birinde hasta anam yatar döşeğinde. Kara köpeğim de karyolasının altında onu ve beni bekler. Panco, Çilek isimli bir sokakta oturur. Futbol oyunları görür rüyasında. Yahut da yine rüyasında pişpiirik oynar. Ben gece yarısından sonra yağmurlu bir havada Atikalî'deyim. Sözüm ona bir bulvar üstündeyim. Yürüyorum. Yağmur yağıyor da yağıyor. Evet yağmurun, yalnızlığın, Atikalî'nin hakkı var: Uzaklaştıkça anamı, Panco'yu, köpeğim Arap'ı daha çok özölüyorum.

Üçü de uykudadır. Annem horluyor, Arap uyanmış, sokağa kulak veriyor, Panco rüya da görmüyor, demincek attım.

Ben, iki insan ve bir hayvan düşünerek yağmurun altında, Atikalî'nin bilmediğim sokaklarına sapıyorum. Bekçi düdükleri geliyor. Bir evden deli gibi birisi fırlıyor. Üstüme çullanıyor.

“Dostumu öldürdüm abi” diyor, “sakla beni.”

Paltomun cebini gösteriyorum. Dikişlerinden yağmur girmiş, sabahki yediğim simidin susamları kokan cebimi. Girip kayboluyor.

“İsmin ne senin?” diye sesleniyorum cebime.

“Hidayet.”

“Neden öldürdün, Hidayet?”

“Seviyordum be abi!”

“Nasıl seviyordun, Hidayet?”

“Deli gibi be abi! Gün onunla ağarıyordu. Ben susamhelvası satarım abi gündüzleri. Cebin de mis gibi simit kokuyor abi. Gün onunla ağarır, onunla kararır. Bir dakkam yoktu onu düşünmediğim. Abi, rüyada gibi yaşadım. Her laf gelir gider ona dayanırdı. İnsanlar bana bir laf söylerdi. O ne cevap verebilir, diye düşünürdüm. Bir şey alacak olsam, o alır mıydı acaba, derdim. Bir şey yesem içime sinmezdi. Biri yol sorsa, o gösterir miydi diye kafama sormayınca ve içimde o, yol göstermeyince aptal aptal bakardım. Bir güzel şey görsem ona göstermezsem, gösteremediğim için zevk alamazdım güzel şeyden.”

“İsmi neydi?”

“Pakize.”

“Sonra Hidayet?”

“Sonra abi... Hava kararır. Susamhelvalarını kahveye bırakır, iki bardak şarap içmeye koşardım. Afyon mu katardı pezevenk meyhaneci nedir, içer içmez Pakize karşıma dikiliverirdi capcanlı, ısıcacak.”

“Sahiden mi?”

“Yok be yalancıkta, hülyadan be abi! Artık konuşur dururdum abi.”

“Sus, gelen var, Hidayet.”

Hidayet paltomun cebinde bir susam tanesi gibi büzülürdü.

Yağmur dinmişti. Ortalık bir parça ağarmış gibiydi.

Hidayet cebimden seslendi:

“Anlatayım mı ötesini abi?”

“Anlatma, yeter bu kadarı.”

“Peki abi, sustum. Nasıl istersen abi. Ama anlat beni Panco’ya e mi?”

“Anlatırım Hidayet.”

“Ama ötesi daha kıyak abi.”

“Ötesini ben uydururum Hidayet. Sen çık cebimden. Palto da islandı. İkinizi birden kaldıramıyorum, yorulдум.”

“Peki abi.”

Cebimdeki susam pire oldu. Fatih Camii avlusunun çitlembik ağacının dibine doğru fırladı gitti. Karanlıkta bir kıvılcım, kara bir kıvılcım gibi pırıldadı.

Bir oh çektim. Rahatlamıştım. Keyiflenmiştim. Panco’ya domuzuna bir hikâye anlatacaktım: Hidayet, Pakize’nin ta kalbine bir vuruşta kocaman bir çivi saplamıştı. Başka çaresi yoktu. Susamhelvaları yiyen çocuklar, kadınlar Hidayet’ten bu hikâyeyi beklemezlerdi. Susamhelvası karın doyurmazdı. Pakize susamhelvacıya da varamam a, demişti. Seviyormuş... Sevgi karın doyurur mu? Hidayet o akşam süslenmiş, Taksim’e çıkmıştı. On sekiz lira otuz yedi kuruş parası vardı. Bir meyhaneye girdi içti de içti. İçtikçe Hidayet’e koydu. Artık minareye baktığı zaman minarenin aleminin göğe doğru yükselişini Pakize ile bir bulutsuz ay mehtaplı gecede seyretmeyecekti, demek. Hırka-i Şerif’e bu yol mu gider diye bir kadıncağız sorduğu zaman Hidayet kafasının içinde, sarı yün kazağı altında kaybolmuş Pakize’ye aynı suali sorup da, “Bu yol mu gider, öteki mi, ben ne bileyim Fatma Hanım!” derse, o da kadıncağızın şaşırılmış yüzüne gülümseyerek aynı şeyleri söyleyemeyecekti, ha.

Başını tüyler gibi, kediler gibi, temiz tülbentler ve mendiller gibi kokan Pakize’nin dizlerine hiç mi hiç koyamayacaktı.

Ulan bu çiviye de kim koymuştu cebine. O piç Abdullah yok mu? O canım çocuk. O çilli, esmer yüzlü, badik burunlu, Karakaplan kulübü santrhafi¹ canım oğlan Abdullah. O koymuş ola-

1. Futbolda orta alanın ortasında oynayan oyuncu.

caktı çivi. Yarım sinema bileti, yarım stadyum bileti, dış fırçası, ingilizanahtarı, bozuk yale kilidi, ispermeçet² mumu, çiklet, kurtlu kiraz, sabun, karpuz kavun çekirdeği, soğan sarmısak koyan piç kurusu çivi ne bok yemeye kor. Kocaman temel enserisi³. Pırl pırl da. Bız gibi de ince... Panco'ya hazırda hikâye.

“Ne arıyorsun buralarda gece yarısı hemşerim sen?”

“Bir arkadaşımı ziyarete gitmiştim. Oradan dönüyorum. Geç kalmışım.”

“Nerede oturuyorsun?”

“Şişli'de.”

Üstümü aradılar. Kalemden başka 67 lira 30 kuruş param var. Bir hikâye müsveddesi, Panco'nun bir resmi, bir kalem daha.

“Nüfus kâğıdın yok mu yanında?”

“Yok!”

“Ne iş yaparsın?”

“Yazı yazarım.”

“Ne yazısı, kâtip misin?”

“Kâtibim.”

“Kimin yanında?”

“Kocaeli, İkbâl Ambarı'nda.”

Nereden aklıma geldi de birdenbire söyleyiverdim Kocaeli İkbâl Ambarı'nı.

“Hadi bakalım. Tabana kuvvet. Dolaşma gece vakti, ihtiyar halinde.”

Fatih Parkı'nın kenarından yürüyorum, Panco. Adamın biri oturmuş ıslak yere. Bacaklarını dimdik dikmiş. Kafasını parkın sınır demirlerine dayamış.

“Yaşasın demokrasi, yaşasın millet, yaşasın cumhuriyet” diye bağırıyordu.

2. Balinalardan ve özellikle ispermeçet balinasının başından çıkarılan, mum yapımı ve kozmetik sanayisinde kullanılan beyaz bir madde.

3. Büyük çivi.

“Yaşasın hemşerim” dedim.

“Otur yanıma” dedi.

Oturdum. Oh! Sahiden rahatmış be. Islak ıslak. Soğuk soğuk.

“Benim bir karım var hemşerim. Suratını görse bir aylık yola kaçarsın. Bir kızım var. Allah senin gibisine nasip etsin. Evli misin? Evliysen boşa, benim kızı al. Bir gözü kör, öteki gözü Yarıdana yan bakar. Bir burnu var. Enfiye mendili dayanmaz. Sümüğü kokar. Mendili kokar, kendisi kokar. Yanından geçemezsin. Buram buram aybaşı kokar. Bir oğlum var. On dokuz yaşında, sidik kokar. Ayak kokar, çigara kokar. Ev desen evlere şenlik ap-teshane kokar. Hey büyük Allahım! Şu taşlara bak. Yıkadın pırıl pırıl. Şu yeşile boyanmış demirlere bak! Katı, katı ama mis gibi boya ve yağmur kokuyor. Şu çimenler. Şu bulutlar, şu kara kara, sarı sarı, kırmızı kırmızı, sarışın sarışın, esmer esmer geçen bulutlara bak! Şu gözlerimde büyüyüp büyüyüp, yıldız yıldız açılıp, ok ok, sivri sivri kapanan fenerlere bak! Şu baştan aşağıya yıkanmış daireye bak! Soğukmuş, yağmurmüş. Vız gelir. Tertemiz, kokusuz, ışık ve su içinde, bulut içinde kâinatın altında yatıyorum. Başımı demirlere dayamışım. Kıçım sular içinde ne çıkar? Kâinat tepemde akıl ermez oyunlar oynuyor. Buhar su oluyor. Su çamurları, pislikleri temizliyor, çimenleri yeşil ediyor, ağaçları ağaç. Ne işim var evde? Otur sen de. Sen de gitme evine. Yatalım burada. Uyuyalım. Dur önce bir çigara yakalım.

Şu kibritin, şu yanmam diye fısır fısır fışırdayıp da sonradan peki emret anam yanayım, diyen şu kibritin ışığına bak. Bu olur mu arkadaş? Böyle bir el sürçmesiyle açılıveren hararet, ışık, bayram gördün mü sen? Gül, sevin arkadaş. Şu ağzımızdan çıkan dumanlara bak! Nasıl uçuyorlar. Yaşıyorsun efendi! Pırıl pırıl, tane tane, ıslak ıslak. Cam cam, billur billur, fanus fanus, çeşmi-bülbüller gibi yaşıyorsun dostum. Dumanlarımıza, cigaralarımızın dumanlarına bak efendi! Bu mavi şey nedir? Bu insanın içini sevinçten, keyiften parlatan şey nedir? Ne kadınla yatmak, ne

şarap içme, ne arkadaşlarla prafa⁴ oynamak, ne tiyatro, sinema seyretmek...

Hepsi bir yana dünyayı seyret. Al gözüm bak efendim. İşte sana kibrit alevi. İşte sana cigara dumanı! Hadi uyuyalım hemşerim.

Ha uyumadan evvel Panco'ya anlat beni. Fatih Parkı'nın demirine dayalı uyuyan adamı, sigarasının dumanını, Panco iyi çocuktur. Candır can. Selam söyle benden."

İyi ki şu ayakkabıları almışım. Bereket ki ayaklarım su çekmiyor. Her yanı su içinde. Ayaklarım kaloriferli. "Cigaramın dumanı, yoktur yârin imanı / Altından köşk yaptırdım, gümüştan merdivanı" türküsünü bağıra bağıra söyleyerek uzaklaşırken, arkamdan sesleniyordu:

"Var ol! Gördün mü? Var mıymış dünya. Panco'nun arkadaşı! Faik Bey'in oğlu."

Zeyrek'teki setlerin üzerine oturdum. Önümde Vefa. Atatürk Bulvarı'nda cinler top oynuyor. Rüzgâr bir kaleden bir kaleye bulut atıyor. Yaşasın futbol maçları, diyorum. Seddin hangi tarafından ineceğimi düşünmek istiyorum. Ömrümde bir kere esrar çekmiştim Bursa'da. Yeşil Cami'nin avlusundaki sedde oturmuş Nilüfer Ovası'na şiir düzerken, ne taraftan ineceğimi şaşırılmışım. Adamın biri geçerken çağırıp ne taraftan ineceğim ağabey, diye sorunca, adamcağız gözümün içine korkuyla bakmış, sonra gülümseyerek elimden tutup indirmişti. Gözlerini lise kasketinin şemsiperine⁵ dikip:

"Yapma bir daha delikanlı" demişti. "İnmesi kolay. Biri gelir indirir. Ama bir de çıkmasını şaşırırsan iflah olmazsın sonra" demişti.

Şimdi artık böyle şey kullanmıyoruz ama o zamandan beri bir sedde çıkmayagörelim. Hep iniş yolunu unutuveriyoruz.

4. İskambil kâğıtlarıyla oynanan bir oyun türü.

5. Başlığın güneşten koruyan ön kısmı.

Panco hep kabahat sende. Sen ettin bu işi bana. Gece yarısı senin hesabına dolaşıyorum. Sen ettin bu işi.

Baktım, Zeyrek yokuşunun seddi dibinde uyumuş bir köpek. Yanına oturdum. Gözünü açtı. Bökül bökül baktı. Korka korka kafasını okşadım. Gözünü yumdu. Bir konferans da ben ona çektim. Dedim ki:

“Oğlum patlak göz. Ben insanoğlu. Sen hayvanoğlu. Bundan milyonlarca sene evvel her ikimiz de kurttuk, solucandık, tek hücreli mahluktuk. Ondan evvel boşlukta bir tozduk. Sonra bak işte bu hale geldik. Bundan sonra belki böyle kalırız. Belki değişiriz. Ama böyle kalmayalım. Siz de bedbahtsınız, biz de. Evlerde uyuyanlar, ipekler içinde uyuyanlar, kadın koynunda uyuyanlar, soba başında kıvrılmış bobiler de var. Lastikten kemikleri, topları var. Hanımları atar, koşup getirirler. Sabahları kapıcılar gezmeye çıkarırlar. İnsanlar var, sevdiklerini almışlar şu saatte koyunlarına, dalmışlar iki kişilik rüyalarına. Pekâlâ ne yapalım? Ama sen Zeyrek yokuşunda kuyruksuz, tüysüz, uyuz, soğuktan titreyen bir sokak köpeği, ben Panco’nun arkadaşı, başka hiçbir şey değil, yağmura vurmuş, uykusuz, canı burnunda, yüreği Ağaççileği Sokağı’nda, kafası Bomonti tramvay durağından yüz metre uzakta kirli bir yastıkta bir adamcağızım. Ne yapalım? Günün birinde dostluklardan, insanlardan ve hayvanlardan ve ağaçlardan ve kuşlardan ve çimenlerden yapılmış vazife hissiyle çarpan yüreklerle dolu bir âlemde yaşayacağımızı düşünelim. Bir ahlakımız olacak ki, hiçbir kitap daha yazmadı. Bir ahlakımız, bugün yaptıklarımıza, yapacaklarımıza, düşündüklerimize, düşüneceklerimize hayretler içinde bakan bir ahlakımız. O zaman seninle daha uzun dostluklar ederiz patlak göz. O zaman hiç merak etme. Dostum Panco da bana hak verecektir. Kilise ahlakından söz açmayacak. Dostluğun olağanüstü güzelliğini çocuklarına anlatacaktır.”

Atatürk Köprüsü'nde rastladım adama. İki elini tırabzana dayamış, Haliç'e öğürüyordu. Yanında durdum. Zıplar gibi iki üç defa daha ayakkabılarının ucuna basarak yükseldi. Sonra durdu. Mendilimi çıkarıp gidip yüzünü sildim. Ağzını sildim. Gözüne düşen saçlarını elimle taradım. Yüzünü bana çevirince iki büyük ve siyah göz dostça baktı.

"Çok içtim amca" dedi.

Ukalalık etmedim.

"İçmeli delikanlı" dedim, "içince çok içmeli."

"Aşkolsun amca" dedi, "sen de bizdenmişsin."

"Zamanında" dedim.

"Çok mu içerdin" dedi.

Alt dudacağımı üst dudacağıma adamakıllı yapıştırıp sağ elimle de havaya hafiften iki üç tokat salladım. Panco sen de yap böyle, ne demek istediğimi anlarsın.

"Belli, belli amca" dedi. "Suratında nur kalmamış."

Kızdım.

"Nurum içimde oğlum" dedim, "içim pırıl pırıl. İçim aşkla dolu, dostlukla dolu, hiç olmazsa bu akşamlık. Sen bakma o yüzdeki nura. Yalancıdır, aldatır."

"Öyle mi dersin?" dedi. Arkasından, "Öyle mi derler tombul gelin, böyle mi derler?" şarkısını söyleyerek uzaklaşırken yakaladım.

"Yok, dedim, salıvermem seni. Anlat bana nerede içtin?"

"Nerede olacak amca, bırak gece yarısı hoşbeşi Allah aşkına, aydım artık, gidip yatayım. Yarın erken araba koşacağız. Moruk kıyameti koparır uyutamazsak.

Senin anlayacağın amca na şu karşıdaki evde bir karı oturur: Yahudi karısı. Kocasını Ankara'ya gitmiş. Bizi çağırıyor. Gittik, beraber içtik. Herif gece yarısı damlamaz mı? Pişkin adammış. Bizi karşı karşıya görünce bir tek kelime söylemedi. Bir kenara oturdu. Karı da pişkinmiş, o da sanki odada kimse yokmuş gibi bir

bana, bir kendisine, bir herife dayadı rakıyı. Üçümüz bir kelime söylemeden yedişer kadeh daha içtik.

'E, bana müsaade' dedim.

Karı: 'Müsaade sizin efendim' dedi.

Herif yüzü sapsarı, mükemmel bir Türkçeyle: 'Şerefi ikballe' dedi.

Ben kırdım. Sonra ne oldu evde bilmem."

"Uy anam" dedim ben.

"Ya, uy anam" dedi genç, yakışıklı, bıçkın arabacı.

İkimiz de Atatürk Köprüsü'nü ters tarafından arşınlayarak Haliç'in öteki yakalarına vardık.

Ben Azapkapı'dayken onun Unkapanı'ndan narasını duydum.

"Uy anam" diyordu.

İşte bu minval üzere Panco, geldim sizin mahalleye, yağmur yine başladı. Tam sizin evin önünde bir küp kırılmış, yarısı paramparça, yarısı sapasağlam. Küpün içine oturdum. Başladım anlatmaya Atikalî'ye bir gece yarısı nasıl gittiğimi, Hidayet'in cebime nasıl girdiğini, Fatih Parkı'nda yatan adamı, sokak köpeğini ve Yahudi karısının arabacı zamparasını.

Sen uyuyordun.

"Hey Panco, Panco" seslendim.

Sesim bir pencereyi deldi. Gitti senin kulağın buldu. Uyan-dın. Ama artık benim sana kadar yetiştirecek ne sesim, ne halim kalmıştı. Sen de tekrar uykuya daldın. Bir otomobil geçiyordu.

"Bomonti'ye gidiyor musun ağabey?" dedim.

"Atla" dedi.

Atladım.

Yalnızlığın Yarattığı İnsan

Pardösüsünün kürklü yakasını kaldırınca üşüdü mü diye baktım. Aslında soluk esmer yüzü balmumu gibi sararmıştı.

“Üşüdü” dedim.

Kaşını kaldırdı. Yanağındaki çiban yerinde kan yoktu. Durdum. Yüzünü avuçlarıma alıp ovaladım.

“Neden böyle oldun?” dedim.

Güldü. Karanlığa doğru tükürdü. Başını iki tarafa şiddetle salladı.

“Olurum bazı bazı böyle” dedi.

“Bir yere girelim” dedim.

“Girelim” dedi. “Girelim ama içmeyelim artık.”

“İçelim” dedim.

“Öleceksin be” dedi.

“Öleceğim” dedim.

Elimizdeki bardaklara baktık. Yüzü ne durgun, sessiz, esmerdi. Yine soluktu ama canlıydı.

“Senin suratın bitkin” dedi.

“Bitkin” dedim.

Fıstık yedi. Bira içti. Fıstık yedim, bira içtim. Kulağımda bir şeyler öttü. Bayılacak gibi oldum. Dikkatle bana bakıyordu.

“Çok ihtiyarladın sen” dedi.

“İhtiyarladım” dedim.

Saçlarıma baktı. Gözlerime baktı. Güldü.

“Boş ver” dedim. “Yahu, bakma!”

İsınmış olacak, yakası kürklü pardösüsünü çıkardı.

Pardösüsünün yakası kürklü, pardösüsünün yakası kürklü, dedim içimden. İçimden biri, “E ne olacak yani?” dedi. Ne olacak, ben de yaptıracağım bir tane böyle.

“Seni bir daha göremeyecek miyim?” dedim.

Kızdı.

“O benim bileceğim şey” dedi.

İki gün sonra yirmi kişiye, “O benim bileceğim şey” ne mana-ya gelir diye sordum. Hiçbiri doğru dürüst bir mana veremedi.

Daha iki gün geçmemişti. Biz hâlâ birahanedeydik. Etrafımı görmüyordum. Onu da görmüyordum. Havayı görür müyüz? Dalmıştım.

“Hadi kalk, gidelim” dedi.

“Nereye?” dedim.

“Maça” dedi.

“Maça mı?” dedim. “Bu vakit maç olur mu?”

“Avrupa’da gece maçları olur ya” dedi.

“Burda olmuyor ki” demedim. Kalktık. Yokuşu indik. Bir yere durduk. O soyundu. Aşağıda bir merdiven başında yarı aydınlıkta oynayan futbolculara karıştı. Sesler duydum. Düdükler duydum. Küfürler duydum. Etrafıma baktım. Binlerce insan vardı.

Bir aralık yanıma geldi.

“Sen oynuyor musun?” dedim.

“Kör müsün?” dedi.

“E ben ne yapıyorum?”

“Sen de oynuyorsun” dedi.

“Ben de mi oynuyorum? Ben ne oynuyorum?”

Güldü. Dişlerini gördüm. Bir tanesi kenarından kırıktı.

“Sen” dedi, “seyirci oynuyorsun.”

“Ha, sahi” dedim.

Ben seyirci oynuyordum. Başladım tepinmeye. El çırpmaya. Üşüyordum. Paltomun yakasını kaldırdım. Onunki gibi koyun

kürkü koyduracağım ben de. Yanaklarımda bir kürk serinliği duydum.

Artık hareket etmedim. Seyirciler kayboldu. Futbolcular kayboldu. Neden sonra yanıma geldi.

“Maç bitti” dedi.

“İyi ya” dedim. “Kim kazandı?”

“Ötekiler!” dedi.

“İşte bu olmadı” dedim.

“Sen kim kazansın istiyorsun?” dedi.

“Bizimkiler” dedim.

“Bizimkiler kim?”

“Siz.”

“Biz mi?” dedi. “Bizim kazanmamızı mı istiyordun?”

“Öyle ya, tabii” dedim.

“Neden?” dedi.

“Öbür tarafta tanıdığım kimse yoktu ki.”

“Bizim tarafta var mıydı?”

“Sen vardın ya” dedim.

“Budala” dedi, “ben de yoktum.”

“Ben seni gördüm” dedim.

“Ne oynuyordum?”

“Bek!”

“Sahi görmüşsün” dedi.

“Birisi seni düşürdü” dedim.

“Düşürdü” dedi.

“Topallıyorsun” dedim.

“Topallıyorum” dedi, “sana ne?”

“Hiç, bana hiç” dedim.

İçim burkuldu.

Birdenbire kaybettim onu. Seslendim:

“Panco, Panco!”

Hiçbir cevap alamadım.

Yalnızlık dünyayı doldurmuş. Sevmek, bir insanı sevmekle başlar her şey. Burada her şey bir insanı sevmekle bitiyor.

Denizi, vapuru, adası, mahalle kahveleri, salaş meyhaneleri, bohem pasajları, Ermeni balıkçısı, topal martısı, Lüzumsuz Adam'ı, sokak köpekleri, bin bir hüznün oynaştığı günbatımları, gün doğmadan sokakları dolduran ameleleri, paydos saatlerinin umutsuz memurları, rakı şişesinde balık olan şairleri, neşeli kumpanyaları, sokakları utangaçça adımlayan yoksul çocukları, gayrimüslimleri, yalnızlığına ortak ettiği küçük insanlarıyla İstanbul'u yazdı Sait Faik, İstanbul oldu.

QR kodu okutunuz		Dijital fiyat etiketi
		tavsiye edilen KDV'siz satış fiyatı
		₺ 48

Sertifika no: 44919	ISBN 978-625-6162-89-1	
		Doğan Kitap
	9 786256 116289 1	